

ЗАКОН О ПЧЕЛАРСТВУ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се: гајење, заштита, селекција и репродукција пчела; смјештај пчелињака; пчелиња паша и начин превоза пчела; успостављање и вођење катастра пчелињих паша; припрема и спровођење пашнога реда; трговина пчелињим заједницама, матицама и пчелињим производима и успостављање евиденције пчелара и пчелињака.

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

- а) пчеларство је узгој, размножавање, производња и промет домаће сиве пчеле – *Apis mellifera carnica*, производња и промет пчелињих производа,
- б) пчелиња заједница је скуп пчела (матица, радилице, трутови и припадајуће легло) настањених на саћу у кошници,
- в) пчелињак је скуп пчелињих заједница које су смјештене на слободном простору, односно у посебној стабилној или монтажној кућици, а може бити и уграђен у возило за превоз,
- г) пчелар је физичко или правно лице које се бави производњом и гајењем пчела и прометом пчела и пчелињих производа,
- д) стационарни пчелињак је пчелињак на којем пчелиње заједнице бораве током цијеле године,
- ђ) покретни пчелињак је пчелињак који пчелар у сезони цвјетања и медања медоносног и другог биља превози са паше на пашу,
- е) катастар пчелиње паше је база података о просторном распореду пчелињих паша, пчелињака и пчелара у Републици Српској (у даљем тексту: Катастар),
- ж) пашни ред прописује начин управљања пчелињим пашама,
- з) евиденција пчелара, кошница и пчелињака је база података која обухвата попис пчелара, пчелињака и кошница у Републици Српској,
- и) пчелињи производи су: ројеви пчела, матице, мед, полен, перга, восак, прополис, матична млијеч и пчелињи отров,
- ј) пчелиња паша је медоносно и друго биље одређене структуре на поједином локалитету,
- к) репроцентар је мјесто за контролисану и полуконтролисану оплодњу матица, а селекцијски центар је мјесто за спровођење селекцијских метода у гајењу матица,
- л) овлашћено лице је лице одређено од стране надлежног органа за пољопривреду јединице локалне самоуправе,
- љ) фенолошка карта је скуп података о могућности паше, по врстама пчелиње паше и
- м) апитехничке мјере су поступци у савременој технологији пчеларства (изимљавање пчелињих друштава, прехрана, проширење легла и гнијезда, спречавање природног ројења, вјештачко разројавање, производња матица, узимљавање пчела и слично).

II ГАЈЕЊЕ, ЗАШТИТА, СЕЛЕКЦИЈА И РЕПРОДУКЦИЈА ПЧЕЛА

Члан 3.

- (1) Гајење пчела врши се у кошницама на пчелињаку са покретним и непокретним саћем.
- (2) Пчелар је дужан да постави пчелињак тако да пчеле не сметају сусједима, пролазницима, другим пчеларима, домаћим животињама и јавном саобраћају.

Члан 4.

- (1) Пчелар је дужан у свом пчелињаку спроводити савремене апитехничке мјере у складу са принципима добре пчеларске праксе и предузимати све мјере ради спречавања појаве и ширења болести пчела лијековима који су регистровани и одобрени од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство).

(2) Пчелар је дужан обезбиједити све потребне мјере ради спречавања приступа домаћих и дивљих животиња пчелињаку.

(3) Пчелар је дужан обезбиједити хигијенски исправно појилиште за пчеле.

Члан 5.

Мјере здравствене заштите пчела врше се у складу са прописима којима се уређује област ветеринарства.

Члан 6.

(1) Употреба средстава за заштиту биља отровних за пчеле за вријеме пчелиње паше обављаће се у складу са прописима којима се уређује област употребе средстава за заштиту биља.

(2) Употреба средстава за сузбијање комараца и уништавање других штеточина у пољопривреди и шумарству авио и другим методама, отровних за пчеле за вријеме пчелиње паше, врши се само по рјешењу о одобрењу надлежног органа за пољопривреду јединице локалне самоуправе.

(3) Рјешење о одобрењу из става 2. овог члана доноси се за свако појединачно третирање.

(4) Органи из става 2. овог члана дужни су обавијестити:

а) писмено организацију пчелара о издатом одобрењу и

б) пчеларе путем средстава јавног информисања, најмање 48 часова прије третирања, о мјесту и времену употребе средстава отровних за пчеле, начину употребе, времену трајања отровног средства и угроженом подручју.

(5) Под угроженим подручјем из става 4. тачка б) овог члана сматра се површина на којој се употребљавају средства за сузбијање комараца и уништавање других штеточина у пољопривреди и шумарству, као и околно земљиште које се простире у кругу од пет километара удаљености од границе те површине.

(6) У случају примјене средстава из ст. 1. и 2. овог члана пчелар је дужан да предузме потребне мјере заштите пчела, и то:

а) затварање пчелињих заједница у кошнице и

б) привремено пресељење.

(7) Производни погони који се баве прерадом воћа и других сличних производа, кад су у стању штетном за здравље пчела (врење и слично) морају употријебљену, запрљану амбалажу држати у затвореним просторијама или је на други начин учинити недоступном пчелама.

Члан 7.

(1) За репродукцију пчела могу се користити само матице домаћих сивих пчела – *Apis mellifera carnica*.

(2) Селекција матица за промет врши се у регистрованом селекцијском центру, а репродукција матица за промет врши се у регистрованом селекцијском центру и репроцентру под стручним надзором Агенције за узгој и селекцију у сточарству (у даљем тексту: Агенција).

(3) У репроцентру и селекцијском центру се врши обиљежавање матица и води књига производње и продаје матица.

(4) Министар доноси правилник којим прописује ниво и облик селекцијских метода.

(5) Министар доноси рјешење којим се одобрава упис у регистар произвођача селекционисаних матица на приједлог Агенције.

(6) Регистар произвођача из става 5. овог члана води Агенција.

III СМЈЕШТАЈ ПЧЕЛИЊАКА, ПЧЕЛИЊА ПАША И НАЧИН ПРЕВОЗА ПЧЕЛА

Члан 8.

(1) Минимална удаљеност пчелињака од стамбених зграда, пословних просторија, објеката за стоку, јавних путева и туђих земљишта мора бити већа од 20 метара ваздушне линије, осим ако се ради о властитим објектима пчелара гдје ова удаљеност може бити и мања.

(2) Минимална удаљеност пчелињака од предшколске или школске установе, интерната и игралишта мора бити већа од 100 метара ваздушне линије, а излазна страна при смјештају пчелињака не смије бити окренута према стамбеним зградама, пословним просторијама, предшколским и школским установама и интернатима.

(3) Минимална удаљеност пчелињака од произвођачких и прерађивачких погона и туристичких објеката током туристичке сезоне мора бити већа од 300 метара ваздушне линије.

(4) Минимална удаљеност пчелињака од аутопута, жељезничке пруге и аеродрома мора бити већа од 50 метара ваздушне линије, а излазна страна на кошници не смије бити окренута према аутопуту, жељезничкој прузи и аеродрому.

(5) Минимална удаљеност између два покретна пчелињака мора бити већа од 200 метара међусобне удаљености ваздушном линијом и 300 метара између стационараног и покретног пчелињака.

(6) Минимална удаљеност између пчелињака и селекцијског центра мора бити већа од три километра ваздушне линије.

(7) На видном мјесту пчелињака треба да стоји табла са именом и презименом власника пчелињака, адресом и бројем телефона.

Члан 9.

Коришћење медоносног и другог биља за пчелињу пашу је слободно и без накнаде.

Члан 10.

(1) Ради коришћења пчелиње паше, пчелар може пчелињак превозити са сталног мјеста на друго мјесто држања.

(2) Забрањено је превозити пчеле ако пчелиње заједнице нису здраве, односно ако немају увјерење о здравственом стању.

(3) Здравствено стање пчела доказује се увјерењем о здравственом стању, у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Члан 11.

(1) Пчеле се могу превозити у превозним средствима на начин да су излази на кошницама затворени, односно да за вријеме превоза пчеле не могу излазити.

(2) Пчелари из других земаља могу користити пчелињу пашу на територији Републике Српске само уз сагласност Министарства.

(3) Министар доноси правилник којим прописује услове и начин превоза пчела из члана 10. става 1. овог закона и услове издавања сагласности из става 2. овог члана.

Члан 12.

Пчелар који превози свој пчелињак на територију друге јединице локалне самоуправе, односно са једног мјеста на друго на подручју исте јединице локалне самоуправе, дужан је да прибави:

а) писану сагласност власника, односно корисника земљишта на коме ће бити постављен пчелињак,

б) рјешење о одобрењу надлежног органа за пољопривреду јединице локалне самоуправе на чију територију пресељава свој пчелињак и

в) увјерење овлашћене ветеринарске службе јединице локалне самоуправе из које пресељава пчелињак о здравственом стању пчела које не може бити старије од три мјесеца.

Члан 13.

Пчелар је дужан да у року од три дана од дана пресељења пчелињака на пашу обавијести надлежни орган за пољопривреду јединице локалне самоуправе у којој је привремено смјестио пчелињак.

Члан 14.

Надлежни орган за пољопривреду јединице локалне самоуправе доноси рјешење о одобрењу за смјештај покретног пчелињака у року од 15 дана од дана пријема захтјева и документације из члана 12. т. а) и в) ако су испуњени законом прописани услови, за једну календарску годину и исто мора да садржи утврђен пашни ред.

Члан 15.

(1) Власник, односно корисник земљишта дужан је пчелару омогућити пролаз преко земљишта у циљу праћења и хватања одбјеглог роја пчела.

(2) У случају када пчелар приликом праћења и хватања пчела причини штету власнику, односно кориснику земљишта дужан је штету надокнадити по важећој тржишној цијени.

(3) Ако одбјегли рој пчела пчелар не скине у року од 24 часа, сматра се да је његов власник лице које пронађе и обезбиједи пчеле.

IV КАТАСТАР ПЧЕЛИЊЕ ПАШЕ И ПАШНИ РЕД

Члан 16.

(1) Пчелиња паша у Републици Српској даје се на коришћење свим заинтересованим пчеларима.

(2) Катастар пчелиње паше успоставља и води надлежни орган за пољопривреду јединице локалне самоуправе, а Министарство обједињава податке Катастра за подручје цијеле Републике Српске.

(3) Фенолошку карту води надлежни орган за пољопривреду јединице локалне самоуправе на утврђеном подручју прогнозирања пчелиње паше.

(4) Министар доноси правилник којим прописује услове о садржини и начину вођења Катастра из става 2. овог члана.

Члан 17.

(1) Пашни ред утврђује начин управљања пчелињим пашама на подручју које територијално покрива јединица локалне самоуправе.

(2) Пашни ред утврђује надлежни орган за пољопривреду јединице локалне самоуправе.

(3) Пашним редом утврђује се:

а) величина пасишта,

б) препоручена густоћа пчелињих заједница с обзиром на количину и врсту пчелиње паше,

в) распоред стационираних пчелињака и распоред слободних стајалишта која су одређена за привремено довожење пчелињих заједница на пашу,

г) начин додјељивања мјеста за смјештај пчелињака,

д) начин уређења и означавања мјеста,

ђ) вријеме довожења пчелињих заједница на пчелињу пашу,

е) вријеме одвожења пчелињих заједница са пчелиње паше и

ж) поступак кад пчелар мора одселити пчелиње заједнице са одређеног мјеста.

(4) Пашни ред мора бити усклађен са Катастром.

V ПРОМЕТ ПЧЕЛИЊИМ ЗАЈЕДНИЦАМА, МАТИЦАМА И ПЧЕЛИЊИМ ПРОИЗВОДИМА

Члан 18.

Ради очувања биолошких карактеристика пчеле *Apis mellifera carnica*, на територији Републике Српске није дозвољено гајење и промет приплодним материјалом других раса пчела.

Члан 19.

- (1) Физичко и правно лице које се бави пчеларством, у промет може ставити:
 - а) само здраве пчелиње заједнице и матице и
 - б) мед и друге пчелиње производе који испуњавају санитарне захтјеве и не садрже штетне материје за здравље људи.
- (2) Министар доноси правилник којим прописује услове о квалитету пчелињих производа и њиховом стављању у промет.

VI ЕВИДЕНЦИЈА ПЧЕЛАРА И ПЧЕЛИЊАКА

Члан 20.

- (1) Министарство води евиденцију пчелара и пчелињака у Републици Српској (у даљем тексту: Евиденција).
- (2) Прикупљање података за евиденцију обављају овлашћена лица надлежног органа за пољопривреду јединице локалне самоуправе.
- (3) Евиденција се води у писаном облику на прописаном обрасцу и у електронском облику.
- (4) Надлежни орган јединице локалне самоуправе прикупљене податке доставља Министарству најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Члан 21.

- (1) Пчелар је дужан допустити овлашћеном лицу приступ пчелињаку, те дати податке који се од њега траже за потребе Евиденције.
- (2) Пчелар је дужан два пута годишње доставити надлежном органу за пољопривреду јединице локалне самоуправе податке о бројном стању пчелињих заједница на прописаном обрасцу.
- (3) Подаци из става 2. овог члана морају да садрже број пчелињих заједница са стањем на дан 31. марта и 30. септембра текуће године, који се достављају у року од 15 дана од дана утврђеног стања.
- (4) Надлежни орган за пољопривреду јединице локалне самоуправе доставља Министарству податке из става 3. овог члана у року од седам дана од дана њиховог пријема.
- (5) Министар доноси правилник о начину вођења Евиденције пчелара и пчелињака у Републици Српској.

VII НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

- (1) Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.
- (2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске и јединице локалне самоуправе путем пољопривредне и ветеринарске инспекције.
- (3) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона у складу са одлукама јединица локалне самоуправе врши и комунална полиција.

Члан 23.

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:
 - а) гаји пчеле супротно одредбама члана 3. овог закона,
 - б) не спроводи мјере заштите пчела (члан 4),
 - в) употребљава средства за сузбијање комараца и уништавање других штеточина у пољопривреди и шумарству авио и другим методама за вријеме пчелиње паше супротно одредбама члана 6. овог закона,
 - г) врши селекцију и репродукцију пчела супротно одредбама члана 7. овог закона,

- д) постави пчелињак супротно одредбама члана 8. овог закона,
 - ђ) врши превоз пчела супротно одредбама чл. 10, 11, 12, 13. и 14. овог закона,
 - е) не омогући пчелару пролаз преко његовог земљишта ради праћења и хватања одбјеглог роја пчела (члан 15),
 - ж) гаји и у промет ставља приплодни материјал других раса пчела, осим заштићене расе пчела (члан 18),
 - з) ставља у промет пчелиње заједнице, матице и пчелиње производе супротно одредбама члана 19. овог закона и
 - и) не омогући овлашћеном лицу приступ пчелињаку и не даје податке потребне за Евиденцију (члан 21).
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 3.000 КМ и одговорно лице у правном лицу.
- (3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 2.000 КМ до 6.000 КМ.
- (4) За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 500 КМ до 1.500 КМ.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

- (1) Надлежни органи за пољопривреду јединица локалне самоуправе су дужни у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона доставити Министарству податке потребне за успостављање Евиденције.
- (2) Министарство ће у року од три мјесеца од дана достављања података из става 1. овог члана успоставити Евиденцију.

Члан 25.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети сљедеће подзаконске акте:

- а) Правилник о нивоу и облику селекцијских метода (члан 7. став 4),
- б) Правилник о условима и начину превоза пчела (члан 11. став 3),
- в) Правилник о садржају и начину вођења катастра пчелиње паше (члан 16. став 4),
- г) Правилник о квалитету пчелињих производа у производњи и стављању у промет (члан 19. став 2) и
- д) Правилник о начину вођења Евиденције пчелара и пчелињака у Републици Српској (члан 21. став 5).

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01- 661 /10
Датум: 12. мај 2010. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић